

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Obecní systém odpadového hospodářství

Ve sbírce zákonů byl dne 16. prosince 2020 uveřejněn nový zákon o odpadech[1], který od 1. ledna 2021 přináší významné změny v právní úpravě nakládání s odpady. Nový zákon lze chápat i jako harmonogram postupně se zpřísnujících opatření, které vedou k ochraně životního prostředí. Některé povinnosti začnou doléhat na původce odpadu až v následujících letech, jako například již předem avizovaný zákaz skládkování v roce 2030. Některé nové povinnosti jsou však již v současné době aktuální a k jejich plnění by mělo dojít bez zbytečného odkladu, a to například povinnost obcí nastavit obecní systém odpadového hospodářství[2].

Nastavení obecního systému představuje evoluční změnu v přístupu obcí k odpadovému hospodářství. Obce by měly nově strategicky zvážit, jak k nakládání s komunálním odpadem přistoupí, jak nastaví poplatkovou povinnost původců odpadu a zároveň i jak vyhoví požadavkům na transparentnost a hospodárnost odpadového hospodářství.

Obecní systém má zejména upravit nakládání s komunálním odpadem a zajistit naplnění cílů obecního odpadového hospodářství. Vedle „povinných“ součástí, jako nastavení přebírání odpadu, shromažďování tříděného odpadu a dalších, by měla být, resp. může být upravena i možnost zapojení ostatních původců do obecního systému, nebo i určení systému zpětného odběru výrobků s ukončenou životností. Cílem obcí by mělo být, mimo jiné, nastavit systém tak, aby se postupně zvyšoval podíl odděleně recyklovaných složek odpadu, a to od minimálně 60 % od roku 2025, po alespoň 65 % od roku 2030 a následně 70 % v kalendářním roce 2035 a následujících letech. Zákon o odpadech předpokládá vydání obecního systému ve formě obecně závazné vyhlášky.

Poplatky za komunální odpad

Změny se dotkly i poplatků za komunální odpady. Ty samozřejmě musí být určeny v souladu s obecním systémem, přičemž nově jsou upraveny pouze zákonem č. [565/1990](#) Sb., o místních poplatcích, který dává možnost volby mezi poplatkem za obecní systém odpadového hospodářství nebo poplatkem za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci¹³¹. Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství představuje de facto paušální platbu obdobnou stávající právní úpravě. Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci je naopak založen na skutečném množství vyprodukovaného odpadu, který byl odložen do soustředovacích nádob nebo na určená místa, případně na kapacitě soustředovacích prostředků za poplatkové období (je určen na základě hmotnosti nebo objemu odpadu, či kapacity soustředovacích prostředků). Na nové nastavení poplatků mají obce čas do konce roku 2021. Do té doby v souladu s přechodným ustanovením § 156 odst. 3 zákona o odpadech mohou obce vybírat poplatek za komunální odpad, který zavedly přede dnem nabytí účinnosti nového zákona dle zákona 185/2001 Sb.

Transparentnost, hospodárnost a veřejné zakázky

Obce musí nově pamatovat i na to, že mají povinnost informovat jednou ročně občany o fungování obecního systému, viz § 60 odst. 4 zákona o odpadech, a to v rozsahu kvantifikovaných výsledků systému, tak nákladů na provoz systému. Cílem tohoto ustanovení je zajištění transparentnosti fungování obecního systému nakládání s odpady a veřejné kontroly jeho financování.

Zákon o odpadech tímto ustanovením doplňuje a částečně duplikuje i právní úpravu zadávání

veřejných zakázek. Obce, jakožto veřejní zadavatelé, mají ve smyslu zákona č. [134/2016](#) Sb., o zadávání veřejných zakázek, a zákona č. [340/2015](#) Sb., o registru smluv, již v současné povinnost jednat transparentně a uveřejňovat informace o finančních závazcích a i uveřejňovat smlouvy uzavřené s dodavateli, a to i na poli odpadového hospodářství. V této rovině obce externě nejčastěji zajišťují shromažďování, svážení a odstraňování odpadu. Všechny tyto typy smluv, tedy jak zajištění svozové společnosti, tak i zajištění typicky provozovatele skládky odstraňující, či využívající odpad, jsou veřejnými zakázkami a musí být uzavřeny v souladu se zákonem o zadávání veřejných zakázek. Z pohledu obcí je pak nutné koordinovat veškeré činnosti při zadávání těchto zakázek tak, aby vysoutěžené plnění odpovídalo obecnímu systému a nastavení poplatkové povinnosti. Stejně tak jako v současné době, mohou obce plnit své povinnosti prostřednictvím dobrovolného svazku obcí.

Důležité je doplnit, že nesplněním povinností v oblasti nakládání s komunálním odpadem se obec může dopustit přestupku, za který lze uložit pokutu až do výše 10 000 000 Kč. Přestupky obcí bude projednávat Česká inspekce životního prostředí. Vzhledem k zvýšeným nárokům na obce a nastaveným cílům ochrany životního prostředí lze očekávat, že inspekce bude splnění povinností obcí důsledněji kontrolovat.

Mgr. Petr Rudolf,
advokát

[Mgr. Petr Rudolf, advokát](#)

Ringhofferova 115/1
155 21 Praha 5

Tel.: + 420 723 468 332
e-mail: rudolf@ruak.cz

[1] Zákon č. [541/2020](#) Sb., o odpadech;

[2] Ve smyslu ustanovená § 59 a § 60 zákona č. [541/2020](#) Sb.;

[3] Viz ustanovení § 10d zákona č. [565/1990](#) Sb., o místních poplatcích;

Další články:

- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)